

DEBATTANSVARLIG:

Hans Petter Sjøli
Twitter: @RettepSnah

DEBATTUTVIKLER:

Trine Saugestad Hatlen

Leserinlegg: sidet@vg.no Kronikk og replikk: debatt@vg.no

Send ditt innlegg: Navn og adresse må oppgis, også når navnet ikke skal i avisen. Angrep på privatpersoner må signeres med fullt navn. VG har rett til å kutte i teksten. All kommunikasjon skal foregå skriftlig via våre epostadresser. Hovedkronikk: 5000 tegn. Replikk: 1500 tegn.

En liten smak av bananrepublikk II

VG-kommentator Astrid Melands eksempler er misvisende og bygger på feil forutsetninger.

DEBATT

OLA BORTEN MOE, nestleder i Senterpartiet

Private monopoler som får operere fritt er en uting. Det drøyeste eksemplet jeg har hørt om er fra Thatchers Storbritannia på 80-tallet der de privatiserte kirkegårdene og den nye eieren skrudde avgiften i været for de som allerede lå der. Familiene hadde selvsagt lite annet valg enn å betale. Slik skal vi ikke ha det.

Gassled er en fantastisk infrastruktur som sikrer en effektiv og sikker transport av gass fra feltene på norsk kontinental-sokkel og til markedene. Det er også et naturlig monopol, det hverken er praktisk mulig eller ønskelig at det etableres parallelle systemer for transport av gass fra feltene på; På samme vis som vi ikke har flere sett med strømmnett eller vannledninger. Det er fremdeles overvekt av norsk offentlig eierskap i Gassled, selv om nye eiere har kommet inn for noen år siden. De bærende prinsipper, som også er hjemlet i lovverket, er 1: Superprofiten/verdiskapingen skal ligge på feltene, og 2: Departementet både kan og skal

regulere prisene slik at det skjer. Grunnen til at det er slik er lett å forstå. For høye priser på transport vil ødelegge ressursutnyttelsen på sokkelen fordi økte kostnader på marginale felt vil gjøre dem mindre lønnsomme og kutte produksjonen tidligere. Videre er det Statens jobb å sikre tilstrekkelig avkastning til trygg og sikker drift i Gassled, men tilsvarende også sikre at den ikke er høyere enn nødvendig. Justeringen i tariffene fra min tid er nå prøvd i alle norske rettsinstanser med full seier til Staten i alle som resultat. Det skulle bare mangle.

Når det gjelder eierskap til utenlandskabler/mellomlandsforbindelser var det tidligere en teoretisk åpning for privat eierskap i disse. Men det eksisterte ingen. Jeg endret dette fordi det var en klargjøring av praksis, det sikret Statnett eierskap i det som *de facto* er en viktig del av sentralnettet, det skapte forutsigbarhet i markedet og det sikret staten bedre

styring med en vital del av infrastrukturen vår. Sittende regjering endret dette av uforståelige årsaker, nå må de endre det tilbake igjen. Det egentlige spørsmålet der er hvorfor staten skal bruke våre skattepenger på å kjøpe seg inn i et privat initiativ vi hverken har bedt om eller gitt konsesjon – den privat initierte kabelen til Skottland.

Bananrepublikker er kjennetegnet av tilfeldig styring og fullstendig mangel på offentlige reguleringer til fellesskapets beste. De to overfor nevnte eksemplene vitner om det stikk motsatte – forutsigbare og nødvendige spilleregler for å sikre fellesskapet mot tilfeldig spekulasjon knyttet til vital infrastruktur.

Under en kommentar med samme navn trakk nemlig Astrid Meland frem to eksempler på det VG mener er uforutsigbar politikk med meg som utgangspunkt: Reguleringen av avkastningen i Gassled, og eierskapet til utenlandskablene. Begge eksempler er misvisende og bygger på feil forutsetninger.

Begge omhandler imidlertid naturlige monopoler som krever offentlige reguleringer og ettersyn.

«Bananrepublikker er kjennetegnet av tilfeldig styring og fullstendig mangel på offentlige reguleringer til fellesskapets beste.»

Følg VG Meninger på Facebook
www.facebook.com/vgdebatt

Må øke vår evne til innovasjon

Innovasjon Norge har en direktør som primært evner å skape offentlig debatt om sin lederstil og sine ansettelse. Det er synd. Debatten burde heller dreie seg om Norges lave innovasjonsevne.

DEBATT

PEDER INGE FURSETH, professor i innovasjon, Handelshøyskolen BI

Traaseth har nylig reist land og strand rundt for å holde sin årlige innovasjonstale. Den handlet om to oppgaver som regjeringen har gitt Innovasjon Norge:

Den ene er å synliggjøre norske, grønne løsninger for økt eksport, for investeringer i forskning og utvikling, og for ny næringsvirksomhet i Norge.

Den andre oppgaven er å få flere internasjonale investorer til å velge Norge.

Det sentrale svaret er lansering av et digitalt utstillingsvindu kalt 'The Explorer'. Den skal gjøre det lettere for utenlandske investorer å finne bedrifter i norsk industri. Det er langt fra sikkert at det vil bidra til å skape ny innovasjon.

Norge krabber noe frem på internasjonale målinger av innovasjon, men vi presterer fortsatt ikke noe særlig bedre enn snittet for EU-landene. Det Norge trenger, er å øke innovasjonsevnen, både i privat og i offentlig sektor. Traaseth nevnte ikke begrepet innovasjonsevne i sin tale i det hele tatt. Det burde stått helt

sentralt i en tale om innovasjon.

Et startpunkt er å skille mellom kapasitet og evne til å skape innovasjon.

Mange bedrifter har stor innovasjonskapasitet – økonomiske ressurser og ansatte som arbeider med innovasjon og forretningsmodeller – men skaper likevel lite innovasjon. Innovasjonsevnen dreier seg om å skape verdi av den kapasiteten man har. Det er en stor misforståelse å tro at innovasjonskapasitet alene skaper verdier. Mange bedrifter kunne skape mer verdi ved å bruke mindre penger på innovasjon – ved å bruke pengene smartere og øke innovasjonsevnen.

Her er sentrale tema som burde bli behandlet i innovasjonstalen:

- Norge har for liten innovasjonsevne, og den er det sentralt å gjøre noe med
- De sentrale komponentene i innovasjonsevne er forretningsmodeller, kundeerfaringer, og nye teknologier

– Vi må bli bedre på nye forretningsmodeller; to like teknologier vil ikke lykkes

like godt i markedet om den ene har en bedre forretningsmodell for å nå markedet.

- Vi må skape relevante kundeerfaringer; kundene har mange flere alternativ til informasjon og kjøp via internett – selv lokale bedrifter kan møte internasjonal konkurranse.

- Vi må bygge teknologier som leverer konsistente kundeerfaringer over tid – dagens segmenter kan bestå av én og én person. Digitale teknologier kan knekke den koden.

Den årlige innovasjonstalen kunne

ha vært et substansielt bidrag til å økt innovasjon i Norge. Det er den dessverre ikke. Det er ikke bare varer og tjenester i Norge som trenger innovasjon – selv innovasjonstalene her til lands trenger det.

Norge trenger innovasjon mer enn noen gang. Penger og folk er nødvendig, men ikke tilstrekkelig for å skape innovasjon. Skal vi lykkes med innovasjon må vi øke vår evne til å skape verdi av de økonomiske ressursene og menneskene vi setter inn for å skape innovasjon.

Innovasjon Norge-sjef Anita Krohn

Følg VG Meninger på Facebook
www.facebook.com/vgdebatt